

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ระบาดวิทยาของโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุต่ำกว่า

5 ปี อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้เขียน

นายปรัชญา กรรณิกา

ปริญญา

สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ.ดร.ภาวิน ผดุงทศ

ประธานกรรมการ

ดร.ศักดิ์ดา พริ้งดำนุ

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดโรคอุจจาระร่วงในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ลักษณะทางพฤติกรรมสุขอนามัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก และลักษณะสุขภาพสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนของเด็กที่ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงในอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้ดูแลเด็กบ้านที่มีผู้ป่วยระหว่าง ม.ค. 2550 ถึง ธ.ค. 2550 จำนวน 205 ราย และกลุ่มควบคุมจากบ้านที่ไม่มีผู้ป่วยในหมู่บ้านเดียวกันจำนวน 205 ราย โดยใช้แบบสอบถาม แบบ

สังเกตและแบบบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆกับการพบผู้ป่วยด้วย

Fisher's exact test และ ความถดถอยแบบโลจิสติก

ผลการศึกษาลักษณะการเกิดโรคอุจจาระร่วงพบว่า ผู้ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงอายุต่ำกว่า 5 ปี มีอัตราส่วนเพศชาย ต่อเพศหญิง 1.2: 1 เป็นกลุ่มอายุ 1 - 2 ปีมากที่สุดร้อยละ 27.3 มีผู้ป่วยสูงสุดในเดือนพฤษภาคม มีภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 48.3 และได้รับยาปฏิชีวนะร้อยละ 60.5

พฤติกรรมด้านพฤติกรรมสุขอนามัยของผู้ดูแลเด็กพบว่า มีการล้างมือที่ถูกต้องก่อนเตรียมอาหาร หรือนมให้เด็ก หลังขับถ่าย ก่อนป้อนอาหารเด็กและให้เด็กล้างมือก่อนรับประทานอาหาร

ร้อยละ 7.8, 9.8, 8.3 และ 5.0 ตามลำดับ ทำความสะอาดหัวนมและเต้านมก่อนให้นมเด็กอย่าง ถูกวิธีร้อยละ 14.9 และทำความสะอาดขวดนม จุกนม ฝาปิดและขวดน้ำถูกวิธีร้อยละ 57.1 ด้าน สุขภาพาลสิ่งแวดล้อมที่พบว่า ที่มีความสัมพันธ์กับการมีเด็กป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วง อย่างมี นัยสำคัญได้แก่ การมีห้องครัวประกอบอาหารตั้งอยู่รวมอยู่ในตัวบ้าน(OR = 1.5 p = 0.023) ความ สกปรกภายในบ้าน(OR = 1.5p = 0.031) และมีกอกสัตว์ในบริเวณบ้าน (OR = 1.4 p = 0.038)

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a stylized elephant facing left, with a traditional Thai lamp (Lampang) on its trunk. Above the elephant is a five-pointed star. The emblem is surrounded by a circular border containing the Thai text 'มหาวิทยาลัยเชียงใหม่' at the top and 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' at the bottom. There are also decorative floral motifs on the sides.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Epidemiology of Diarrhea in Children Under 5
Years in Mae La Noi District, Mae Hong Son Province

Author Mr. Pruchaya Kannika

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Dr. Pawin Padungtod Chairperson

Dr. Sakda Prunglampoo Member

ABSTRACT

This study was conducted to study the characteristic of diarrhea in children under 5 years, the personal sanitary behavior of the caretaker and the environment in household of diarrhea children in Mae La Noi District, Mae Hong Son Province. The samples included 205 persons selected from household with diarrhea children during January to December 2007, and 205 persons from household without diarrhea children. Questionnaire and observation form were used to collect information. Relationship between potential risk factors and diarrhea were analyzed by Fisher's exact test and logistic regression.

The result of the study showed that the ratio of male of patients diarrhea children Under 5 Years to female was 1.2 : 1, the incidence was highest in age group 1 – 2 years (27.3 %), the incidence was highest in May. Most patient were malnourished (48.3 %) and was prescribed antibiotic(60.5%). The proportion of caretaker whom had correct hand washing before preparing milk or meal for children, after excrete, before feeding children and telling the children to wash their hand before meal was 7.8 % , 9.8 % , 8.3% and 5.0 % respectively. Some clean and disinfect the udder(14.9%) and clean and disinfect the milk bottle and water bottle(57.1%). Factors significantly associated with the diarrhea children were having kitchen in the house

(OR = 1.5, p = 0.023), household hygienic level (OR = 1.5, p = 0.031) and keeping animals in the area of house (OR = 1.4, p = 0.038).

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved